

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 7 października 2011 r.

**Pan
Jacek Latko
Burmistrz Libiąża**

LKA-4101-08-15/2011/P/11/132

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miejskim w Libiążu², w zakresie realizacji przez Gminę Libiąż³ zadań związanych z występowaniem na jej obszarze terenów górniczych i powstawaniem szkód wywołanych ruchem zakładów górniczych, w okresie od 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 marca 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 2 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

I. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie organizację Urzędu w zakresie realizacji obowiązków i uprawnień Gminy związanych z występowaniem na jej obszarze terenów górniczych i szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego.

W okresie objętym kontrolą na obszarze Gminy znajdowały się tereny górnicze, obejmujące ok. 83,5 % obszaru Gminy, a mianowicie:

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”.

² Zwany dalej „Urzędem”.

³ Zwanej dalej „Gminą”.

- „Libiąż IV” – należący do Południowego Koncernu Węglowego SA w Jaworznie Zakładu Górniczego Janina w Libiążu ⁴⁴, o powierzchni w granicach administracyjnych Libiąża, wynoszącej 4 689 ha, tj. 82,2 %, ustanowiony na podstawie koncesji nr 46/96 z dnia 3 grudnia 1996 r.;
- „Antoni III” – należący do Kopalni Odkrywkowej Dolomitu „Libiąż” w Libiążu, która eksploatowała złoża dolomitów triasowych, o powierzchni w granicach administracyjnych Libiąża, wynoszącej 75,5350 ha, tj. 1,3 %, ustanowiony na podstawie koncesji nr 2/97 z dnia 4 kwietnia 1997 r.

Zgodnie z obowiązującymi Regulaminami organizacyjnymi Urzędu oraz zakresami czynności pracowników i pełnomocnictwami udzielonymi przez Burmistrza Libiąża, prowadzeniem spraw związanych z problematyką górnictwa i geologii oraz zagospodarowaniem przestrzennym Gminy zajmowały się następujące komórki organizacyjne: Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa – Referat ds. Ochrony Środowiska i Rolnictwa oraz Wydział Architektury, Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami,

Urząd Gminy, w ramach posiadanych kompetencji, udzielał pomocy mieszkańcom gminy w dochodzeniu napraw szkód górniczych, poprzez podejmowanie działań interwencyjnych oraz informowanie zainteresowanych mieszkańców o możliwości składania wniosków o odszkodowania. Działania takie podejmowano na podstawie wniosków osób poszkodowanych, które dotyczyły interwencji u właściciela lub zarządcy infrastruktury usytuowanej na terenie Gminy lub odpowiedzialnego za zniszczenia zakładu górniczego (np. sprawy: pochylenia słupów energetycznych zagrażających bezpieczeństwu osób, zamknięcia uszkodzonej wskutek szkód górniczych drogi powiatowej, odwodnienia budynku i działki należącej do osoby fizycznej - jako skutek szkód górniczych itp.). Ponadto, w związku z wystąpieniem w latach 2010 – 2011 na terenie Gminy silnych wstrząsów tektonicznych, związanych z eksploatacją górnictwem, prowadzoną przez sąsiadujące z zakładem górniczym ZG „Janina” Oddziały Kompanii Węglowej SA KWK „Piast” i KWK „Ziemowit”, Urząd przeprowadził postępowanie wyjaśniające (m.in. z udziałem Komisji ds. Ochrony Powierzchni przy Wyższym Urzędzie Górniczym w Katowicach), które stanowiło podstawę do informowania interweniujących mieszkańców o możliwości składania wniosków o odszkodowania.

⁴⁴ Zwanego dalej „PKW SA ZG Janina” lub „ZG Janina”.

II. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu związane z realizacją obowiązków wynikających z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. *Prawo geologiczne i górnicze*⁵.

W okresie objętym kontrolą Burmistrz Libiąża wydał jedną opinię, w formie postanowienia, do części szczegółowej planu ruchu PKW S.A. ZG „Janina” na lata 2011– 2013 oraz 19 opinii do zmian części szczegółowej planu ruchu tego zakładu na lata 2008 –2010. Wszystkie opinie były pozytywne, przy czym w 3 przypadkach opinie wydano po uzyskaniu od ZG „Janina” wyjaśnień, a w przypadku planu ruchu na lata 2011– 2013 odbyło się spotkanie w Urzędzie z przedstawicielami ww. zakładu dla wyjaśnienia m.in. zagadnień dotyczących opracowania projektów planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie planowanej eksploatacji górniczej. Pozytywnie należy ocenić, że przedmiotem wyjaśnień były m.in. sprawy informowania mieszkańców Gminy o możliwości wystąpienia szkód, spowodowanych ruchem zakładu górniczego, w rejonie planowanej eksploatacji.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 i 2 *Pgg* dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego⁶, w trybie określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*⁷. Powyższy plan powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego, w celu wykonania uprawnień kopalni określonych w koncesji i zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Na dzień 31 marca 2011 r. obowiązywały *mpzp* obejmujące obszar 54,14 ha, tj. 0,95% terenu Gminy. Ww. plany miejscowe uwzględniały problematykę górniczą w zakresie zapewniającym, wymaganą art. 53 ust. 2 *Pgg*, integrację wszelkich podejmowanych działań w granicach terenów górniczych.

Dla pozostałego obszaru terenu górniczego „Libiąż IV” Rada Gminy, na podstawie art. 53 ust. 6 *Pgg*, odstąpiła od sporządzenia *mpzp*. Jako podstawę odstąpienia od sporządzenia *mpzp* przyjęto ustalenia wynikające z wykonanego opracowania, które - w odniesieniu do ww. terenu górniczego - przewidywało szkodliwy wpływ eksploatacji górniczej w stopniu nieznacznym. Powyższe, dla właścicieli nieruchomości leżących na ww. terenach górniczych, wyeliminowało ograniczenia prawa, wynikające z art. 62 ust. 2 *upzp*, tj. nie istniały przesłanki do zawieszenia postępowania administracyjnego, celem wydania decyzji o warunkach zabudowy na tych terenach do czasu uchwalenia *mpzp*.

⁵ Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, ze zm., zwana dalej „*Pgg*”.

⁶ Zwany dalej „*mpzp*”

⁷ Dz. U. Nr 80, poz. 717, ze zm., zwana dalej „*upzp*”

III. W toku kontroli stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Pomimo iż - zgodnie z art. 53 ust 4 *Pgg* - koszty sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego ponosi przedsiębiorca, to Gmina ponosiła w całości koszty sporządzenia czterech takich planów, w łącznej kwocie 205 786,63 zł. Dotyczyło to następujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub zmian tych planów, obejmujących obszar w granicach terenu górniczego:

- Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Libiąża na obszarze osiedla „Flagówka”, zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej w Libiążu Nr XXIV/168/2000 z dnia 27 lipca 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 68, poz. 645 z dnia 15 września 2000 r.). Koszt opracowania 111 342,58 zł,
- Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Libiąża na obszarze osiedla „Flagówka”, zatwierdzonej uchwałą Rady Miejskiej w Libiążu Nr XXVI/144/2004 z dnia 26 listopada 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 92, poz. 655 z dnia 15 lutego 2005 r.) Koszt opracowania 17 934,72 zł,
- Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Libiąża na obszarze osiedla Flagówka, zatwierdzonej uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Miejskiej w Libiążu z dnia 25 maja 2007 r. (Dz. Urzęd. Woj. Małop. Nr 569, poz. 3774 z dnia 3 lipca 2007 r.). Koszt opracowania 34 347,12 zł,
- Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przy ul. Urzędniczej w Libiążu, zatwierdzonego uchwałą Nr XVI/87/2008 z dnia 11 lutego 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 231, poz. 1484 z dnia 17 kwietnia 2008 r.). Koszt opracowania 42 162,21 zł.

NIK nie podziela wyjaśnień Burmistrza, w których fakt nieobciążania przedsiębiorcy górniczego kosztami projektów ww. planów tłumaczył tym, że były one sporządzane wyłącznie na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i jako zadanie własne gminy podlegało finansowaniu z budżetu gminy. Zgodnie z art. 53 ust. 1 i 4 *Pgg*, dla terenu górniczego sporządza się *mpzp* w trybie określonym w ustawie *upzp*, a koszty sporządzenia projektu planu ponosi przedsiębiorca, co miało miejsce w przypadku innego przedsiębiorcy górniczego, tj. Kopalni Odkrywkowej Dolomitu „Libiąż”, z którym Gmina zawarła porozumienie, w wyniku którego przystąpiono do sporządzenia *mpzp* dla terenu górniczego „Antoni III” i zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Libiąż dla terenu górniczego „Antoni III”, na koszt tego przedsiębiorcy.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

Podjęcie działań w celu pokrycia kosztów sporządzenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych przez przedsiębiorcę górniczego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.